

Projev prof. Höschla při příležitosti oslav 50. výročí PCP

V životě každého z nás, jakož i celých národů, je staré převrstvováno novým nikoli výměnou, ale způsobem, jenž by se dal snad trefně popsat jako aktualizace. Ostatně i ve vědě probíhá střídání paradigmat (a tedy vědecké revoluce) tak, že nové paradigma v sobě uchovává část starého, že obnova zahrnuje i kus tradice, že naše mysl, naše emoce a naše paměť podléhají změnám roubovaným na prastaré základy, jež odolávají zubu času a umožňují vnímat směr, kterým se ubíráme. Probíhá tak i střídání generací, kdy „Junge Hochverräter – alte Hofräte“. Počítače nevytěsnily zcela videa, videa nevytěsnila televizi, televize nevytěsnila kino a kino nevytěsnilo divadlo, byť proporce a významy těchto forem jsou během jedné generace dnes změněny k nepoznání.

Tímto povzdechem se snažím vysvětlit to, že ačkoli v posledních pěti letech, jež uplynuly od našeho minulého společného setkání v těchto prostorách při stejné příležitosti (tj. výročí založení našeho ústavu), došlo v Psychiatrickém centru Praha z hlediska vědecké produktivity, z hlediska pedagogického nasazení i z hlediska dlouhodobých perspektiv snad k nejrychlejším změnám, použiji jako podklad k dnešnímu zamyšlení to, co jsem zde řekl již tehdy, pozměněno způsobem, jakým pracuje naše paměť: vyvoláním (recall), aktualizací (update) a znovu uložením (save). Tento způsob zajišťuje jak adaptaci na nové podmínky a ohled na nové skutečnosti, tak zachování tradice a hodnot, jež snímají existenciální úzkost z neznáma, určují smysl našeho snažení a jsou nám kompasem při řešení každodenních starostí.

Když jsem před více než 37 lety nastupoval jako lékař po promoci do Psychiatrického centra Praha, tehdy Výzkumného ústavu Psychiatrického, byl jsem okouzlen jeho liberální atmosférou, jeho výjimečným ředitelem a zakladatelem [Lubomírem Hanzlíčkem](#), jeho již tehdy skvělou tradicí založenou těmi, kdož v něm pracovali a z nichž mnozí vinou sovětské okupace a těžko snesitelného komunistického režimu opustili tehdejší Československo a proslavili se v cizině, a především řadou mimořádných osobností, se kterými jsem se zde setkával a z nichž mnozí již bohužel nejsou mezi námi. V onom historickém bezčasí jsme stáli se svým nadšením, mladistvým elánem, energií a se svými nadějemi tváří v tvář šedivě nejasné budoucnosti, jež skrývala překvapení tehdy nečekaná.

Mnozí jsme podlehlí čarovnému kouzlu bohnického parku s jeho vzácnými jilmy, javory, kleny, buky, dubisky a pozoruhodnou dominantou kostela a prozkoumávali jsme i jeho okolí s divukrásným údolím Vltavy, vinoucí se od vinice svaté Kláry do Klecan, kde zjara, s každou novou nadějí, rašily sněženky a petrklíče, kde léto sálalo z rozpálených skal, podzim ohnivě barvil švestkové aleje, a kde zimu vítal sněhobílý příkrov křupající pod nohama. Někteří z přítomných v tomto sále pamatují bohnický areál ještě jako tradiční rurální léčebnu s rozkvetlými sady před branou, jež se namísto dnešních sídlišť táhly dolů k řece. Cesta z Prahy do práce, to byl výlet za město. Na Kobyliském náměstí se nepřestupovalo na autobus z metra, ale z tramvaje.

Klinická psychiatrie tehdy znala jen několik diagnóz. Žádné PD, žádné OCD, žádné ADHD, žádné dyslexie, žádné sociální fobie, žádný heroin. Psychózy se prakticky vešly pod schizofrenii, parafrenii, paranoii, maniodepresivitu a schizoafektivní poruchu. Univerzální a téměř jediná nepsychotická diagnóza byl anxiózně-depresivní syndrom. Alzheimerova nemoc byla považována výlučně za vzácnou presenilní demenci a ve všech ostatních případech se šmahem určovala „sclerosis cerebri“. Deprese se paušálně léčily kombinací nortriptylin-amitriptylin v dávkách 2-1-0 a 0-1-2, celkem tedy 150 mg na den, psychózy stovkami miligramů chlorpromazinu, někdy i gramem, elektrokonvulzemi a mnohde

i inzulinovými šoky a všechno ostatní diazepamem či meprobamatem, tolik rozšířeným po celé, i psychiatrické, medicíně. Mimochodem během dvacátého století se původní počet 22 psychiatrických diagnóz z roku 1917 znásobil více než třináctkrát na 297 ve čtvrtém vydání Diagnostického a statistického manuálu Americké psychiatrické asociace z roku 1994.

Neurózové oddělení na pavilonu 19, kde jsem začínal, tehdy vedla Věra Fischelová, dodnes působící jako psychoanalytička. V ambulanci byl uklizen tehdy již nepohodlný [Zdeněk Dytrych](#). Pěstovala se eklektická psychoterapie silně ovlivněná školou v Palo Alto a doplňovaná četbou Sigmunda Freuda, Friedy Fromm-Reichmannové a Stanislava Kratochvíla. Okolo zuřila normalizace, avšak ve svobodné atmosféře ústavu bylo oddělení vedeno liberálně, pacienti neukázněni, personál svobodomyšlný a dokumentace z dnešního pohledu pouze rudimentární. Neurózové oddělení bylo vždy tak trochu trnem v oku pořádkumilovné vrchní sestře, soudruhovi předsedovi místní organizace KSČ, kterým byl místní údržbář, jakož i úzkostnějším kolegům. Řekl bych, že i dnes je z hlediska industrializované medicíny a byrokratického papírového alibismu postavení psychotherapeuticky zaměřených oddělení pekuliární, což zřejmě vyplývá z povahy věci. Po několika málo letech k nám na oddělení přibyl [Jiří Šimek](#), pozdější vedoucí Ústavu lékařské etiky na 3. lékařské fakultě UK, kterého jsem přivedl z interního oddělení profesora Oty Gregora z Nemocnice Pod Petřínem. Jirka byl ojedinělou kombinací dvouatestovaného a kardiologicky zaměřeného internisty s psychoanalyticky trénovaným psychoterapeutem, co vyměnil katétr za slovo a později se vyprofiloval jako etik a filozof. Primářem kliniky byl dnes již zesnulý [Jaroslav Baštecký](#) a působil na ní také známý psychofarmakolog [Oldřich Vinař](#).

V ústavu se tehdy zdatně rozvíjela behaviorální fyziologie a antropologie v laboratořích [Jaroslava Madlafouska](#), kde také pracoval mj. Michal Žantovský, dnes velvyslanec ČR ve Velké Británii, a [Josefa Láta](#), šarmantního vídeňského Čecha, se kterým spolupracovala také Anička Yamamotová, dnes docentka fyziologie na 3. LF UK. Autor ojedinělého slovníku lidských gest, znalec sémiotiky, etolog, antropolog, dermatoglyfik a nadšený ctitel Čapkova díla, náš drahý přítel [Zdeněk Klein](#), byl v té době již politickým vězněm. Zavřeli ho počátkem „normalizace“ na základě udání za šíření necenzurované literatury; odseděl si několik let na Borech a až do léta roku 1990 pracoval coby pomocný dělník v Modřanech. Když jsem ho v létě roku 1990 přijímal, nemohl jsem mu tehdy podle platných tabulek nabídnout víc, než tuším 2700 Kč měsíčně. Cítil jsem se velice trapně, když tu Zdeněk zareagoval: „Prosím Tě, k čemu já potřebuji tak velké peníze, neblázni, dej mi míň, ještě to naštvě lidi, znáš to, a to nestojí za to.“ Když žádal o svůj první grant, vzbudil chudák posměch Interní grantové agentury MZ, protože chtěl na svůj výzkum na celý rok pět tisíc korun, což by nepokrylo ani byrokratickou agendu se správou grantu spojenou.

Tehdy jsem propadl kouzlu etologie a sociobiologie a dokonce jsem se pokusil spolu s Michalem Žantovským do těchto oblastí experimentálně zabrousit. Instruovali jsme dvě studentky medicíny, jak mají předstírat duševní poruchu a nechali jsme je inkognito hospitalizovat na klinice VÚPs. Měly za úkol pozorovat chování spolupacientů v polopřirozených podmínkách, mapovat „pecking order“, čili pořadí, ve kterém se spontánně dostávají pro jídlo nebo pro léky, a další proměnné. Jedna byla hospitalizována na otevřeném oddělení, druhá na uzavřeném. Obě byly vystaveny obrovskému tlaku na odhalení – světe div se – nikoli ze strany personálu, který nota bene o ničem nevěděl, ale ze strany spolupacientů. Odolávaly asi týden. První z personálu pojal vážné podezření psychoanalytik Václav Mikota, nemýlím-li se. Ten se také zapsal do srdcí mé generace svým hrdinným vystoupením na veřejné stranické schůzi v psychiatrické léčebně, kde byl v nepřítomnosti veřejně tupen profesor

Hanzlíček, jehož dny ve funkci ředitele byly už tehdy sečteny. Václav Mikota se přidal do zástupu diskutujících, ale když se dostal za řečnickým pultem ke slovu, k údivu všech a zcela proti srsti přítomné chvíle začal profesora Hanzlíčka chválit a předkládat přítomnému davu ke zvážení etický aspekt onoho shromáždění. Myslím, že mu to mnozí nezapomněli dodnes, jak ti tak ti. Pro úplnost dlužno podotknout, že z ústavu nakonec vyletěli oba: jak Hanzlíček, tak Mikota. Ten příběh nás s Václavem spojuje dodnes, bez ohledu na to, jak odlišnými krajinami našeho oboru se vinuly naše profesionální cesty.

A ještě k oněm medičkám. Přišly na to, že postavení v hierarchii dominance vyjadřované jako „pecking order“ by mohlo u některých pacientů korelovat s mírou jejich psychopatie a také to, že u některých diagnóz by stálo za to zjišťovat velikost osobního prostoru. Jednou z nich byla Yvonna Hendrychová, tehdy Adamcová, pozdější vedoucí naší ambulance, nyní ambulantní lékařka v první linii.

Etologie, za silné podpory Hanzlíčkova metaforického výraziva, mi přinesla přírodovědně odtažitý pohled na lidské rituální chování, stranickými schůzemi počínaje a náboženskými rituály konče. Toto prvotní prozření bylo však s postupem času vystřídáno snahou o pochopení hlubšího významu rituálů, doceněním jejich vyrovnávací, usměrňující a stabilizační funkce. Mnohé rituály kanalizují agresi a některé ji pacifikují. Rituály fixují sociální řád, strukturují čas, jaksi zevně vystužují naši existenci, signalizují životní fáze, manifestují vyšší zájem, řád věcí, poskytují odměnu i trest, iniciují, promují, smývají hříchy světa, propouštějí nás branami světskými, nebeskými i pekelnými, utužují naše svazky, zpevňují naši identitu. Vytvářejí pouto žáka se školou, školy s historií. Však proto je po nich každé bytosti vrozena taková poptávka. Mají svůj mohutný evoluční význam. Náš úsměv či mávnutí rukou na tom nic nezmění. Rituál přijde sám, ať chceme či nikoli, ať se nám líbí nebo ne. Proto jsme dnes zde, v těchto staroslavných prostorách, kde se počátkem devadesátých let můj skeptický vztah k obřadům začal bezděčně lámat. Pod tímto goblénem, na němž zakladatel tohoto staroslavného učení, král český a císař římský pokorně klečí před Svatým Václavem, zde v těchto škamnách, stávaly zástupy studentů, jež naše staroslavná univerzita vypouštěla po letech studijních útrap (ale i nevázané radosti) do světa za burácení varhan. Rok co rok jsem si zde, v této děkanské kóji, uvědomoval nezastupitelnou úlohu emoce pro tvorbu paměťové stopy. Engram a řád, to je Velká aula Karolina.

Sešli jsme se zde nyní tedy proto, abychom nejenom sobě, ale i našim vzácným hostům, přátelům, příznivcům, kolegům ale i kritikům či odpůrcům zopakovali, že tu jsme již 50 let, že nás naše práce těší a přináší nám kromě starostí také vnitřní uspokojení, že pracujeme v dobré instituci se skvělou reputací a s tradiční orientací na všechno nové, co přináší neurovědy a příbuzné disciplíny, že naprostá většina z nás se pohybuje v kolektivu skvělých lidí, že si vážíme jeden druhého, že v mezích podpory, kterou vědě a výzkumu poskytuje tento stát, máme dříve neslýchané možnosti badatelského uplatnění, a to v atmosféře, která je tu a tam již příjemnější a vlídnější než v tradičně atraktivních světových badatelských doménách, a že jsme rádi a vážíme si toho, že jako členové širší rodiny akademické obce Univerzity Karlovy zde dnes můžeme být. Sešli jsme se také proto, abychom se zamysleli nad svým posláním a vztahem k instituci, již jsme zasvětili své životy, abychom se poohlédli zpátky a nadechli před cestou dál, abychom si ujasnili, že asi hlavním smyslem naší existence je to, že jsme tu pro jiné lidi, a že to celé stojí za to. To je chvíle, kdy nemůžeme nevzpomenout s úctou a vděčností těch, kteří s námi šli kus cesty po boku, a kteří s námi dnes již nejsou. Na bombastického polyglota a encyklopedistu [Lubomíra Hanzlíčka](#), na veselého a sanquinicky

činnorodého fyziologa [Josefa Láta](#), na přátelského milovníka kovbojek a velkých aut [Zdeňka Dytrycha](#), který spoluzaložil snad nejlepší longitudinální psychologickou studii v Čechách (Nechtěné děti), na jeho spolupracovníky dr. [Jiřího Prokopce](#) a [Vratislava Schüllera](#), na charismatického elektrofyziologa Milana Morávka, který nás zásoboval zakázanou četbou, na božího tvora a nejlaskavějšího kamaráda pod Sluncem, [Zdeňka Kleina](#), na surrealistu světového formátu, jazzmana a kinematografického znalce [Ludvíka Švába](#), na spoluzakladatele VÚPs [Jiřího Roubíčka](#), na [Josefa Váňu](#), na nestora české sexuologie [Kurta Freunda](#), kterého zná díky jeho odbornému prosazení i v pozdní emigraci celý svět, na neúnavného klinického psychofarmakologa [Honzu Kabeše](#), jenž zemřel způsobem, který si nezasloužil, na jeho ženu Katku, na profesory [Vladimíra Haškovce](#), [Jána Grosse](#) a [Václava Piňhu](#), na [Svetozára Nevole](#), na pozdějšího ředitele beřkovické léčebny [Františka Hájka](#), na klasika české psychoanalýzy [Otakara Kučeru](#), na legendární českou profesorku farmakologie [Olgu Benešovou](#), na nezapomenutelného nestora sociální psychiatrie [Ctirada Škodu](#), na charismatického dětského psychologa [Zdeňka Matějčka](#), jenž poslední léta svého života aktivně působil právě v našem centru, na obětavého primáře, vzácného člověka a jeden čas také předsedu psychiatrické společnosti [Pavla Baudiše](#), na fylogeneticky orientovaného behaviorálního fyziologa [Jaroslava Madlafouska](#), na úžasného vypravěče a metodologicky orientovaného psychologa [Václava Břicháčka](#), na nezapomenutelného smíška a dobrého kamaráda Arnošta Paslera a na všechny lékaře, psychology, přírodovědce, sestřičky, spolupracovníky a kolegy, kteří už nežijí a nemohou tu fyzicky s námi být. Sice by se v tuto chvíli slušelo povstat a vzdát jim hold minutou ticha, ale já už slyším Ludvíka Švába, jak by nám místo toho raději chtěl říct anekdotu. A tak to udělejme jinak: vzpomeňme na ně vždy, kdy se nám něco podaří, a představme si, že jsou tu s námi.

Tato chvíle je však také dobrou příležitostí vzpomenout na ty, kteří se vinou komunistického režimu rozutekli po širavách světa a přímo či nepřímo šíří dobré jméno PCP i české psychiatrie dál, ať v Kanadě, jako [Pavel Grof](#), v USA jako [Vojta Volavka](#), [Richard Balon](#) či [Standa Grof](#), v Anglii jako Hana Laingová, v Německu, jako Olda Volšan, ve Švédsku jako [Míla Matoušek](#) i jinde. Mnozí z nich se k nám stále vrací, k PCP se hlásí a vydatně se zasloužili o jeho obsahový i formální rozkvět a mezinárodní reputaci. [Pavel Grof](#) mimochodem významně přispěl finanční částkou k založení Fondu Mogense Schou, z něhož by časem měl být podpořen výzkum dětí bipolárních pacientů. Myslel, že tu bude večer s námi, ale omluvil se slovy „Milý Cyrile, ano, pozvánka dorazila v pořádku a moc děkuji, že jste si vzpomněli. Ale bohužel to tentokrát nejde, jsem už plně zabukován. Mám ale moc krásné vzpomínky na šedesátá léta ve Výzkumáku a také na pobyt v Tvém Centru v r. 1998. Přeju Vám všem ze srdce, aby se oslava moc podařila. Výzkumné úspěchy PCP jsou znamenité, zvláště v posledních letech, tak máte opravdu co oslavovat!!! Pavel“. [Míla Matoušek](#) po revoluci postavil na nohy naši skomírající EEG laboratoř, vybudoval z ní prosperující laboratoř spánkovou a uvedl na profesní dráhu své úspěšné nástupce.

Odliv mozků však pokračuje i po pádu komunismu. Naši vědecky brilantní kolegové působili a působí úspěšně v Kanadě, v USA a ve Švýcarsku. Potěšitelné je, že se většinou po čase vrací a v tom je pro rozvoj aplikovaných neurověd u nás jistá naděje.

V neposlední chci poděkovat všem, kteří v PCP pracují, často v náročných podmínkách, a spoluvytvářejí hodnoty, jež v posledních letech významně zvýšily mezinárodní prestiž a zapojení ústavu. Pouze úsilím všech se mohlo stát, že významně stoupl podíl PCP na publikačních výstupech v renomovaných impaktovaných časopisech, že v PCP každoročně někdo úspěšně ukončí postgraduální studium, že na tak malém pracovišti jsou nyní tři profesori (čtvrtý se ujal vedení

hradecké kliniky a pátý olomoucké kliniky) a pět docentů – nepočítaje další, kteří u nás pracují na částečný úvazek, že se podařilo 2x uspět v soutěži o výzkumná centra, jež skokem kvalitativně posunula naše výzkumné možnosti, že se podílíme na mezinárodních projektech dotovaných EU a norskými fondy v oblasti sociální psychiatrie, že naši badatelé jako vůbec jediní z bývalé východní Evropy měli vyzvané plenární přednášky na prestižním European College of Neuro-a na Evropských psychiatrických kongresech, že pracovníci PCP přivážejí ze světa ocenění a výhry v soutěžích o nejlepší příspěvky na konferencích, a to nejenom v oblasti psychiatrie, ale i neurologie a neurofyzologie, a že jsme se jako snad jediné samostatné psychiatrické pracoviště v zemi ocitli vedle nemocnice MEDITERRA, Nemocnice Na Homolce a Nemocnice Podlesí v Moravskoslezském kraji mezi nejlepšími nemocnicemi v hodnocení pacientů, což musíte uznat, rozhodně není běžné, protože psychiatrii pacienti z povahy věci příliš nemilují a náhledem na povahu svých obtíží a tedy potřebu se léčit často opravdu neoplývají.

I tak vnější atributy jako bylo prezidentství Evropské psychiatrické asociace, Evropské federace lékařských akademií či členství v European Brain Council vyrostly na bedrech doslova všech členů naší velké rodiny v PCP, bez výjimky. Za to vám všem patří dík. Troufám si říci, že PCP udává v oblasti psychiatrického výzkumu a aplikovaných neurověd v této zemi tón. PCP stálo na počátku revoluční změny v devadesátých letech minulého století, kdy do psychiatrie zásluhou tehdejšího primáře PCP [Jana Libigera](#) (dnes přednosta krásné kliniky v Hradci Králové) vstoupily zobrazovací metody, i později, kdy se u nás zavedla rTMS a kdy v etiopatogenezi psychóz začalo hrát rozhodující roli studium patofyzologie mozku. PCP svými výstupy určovalo metodologickou úroveň psychometrických studií v našich zemích. Pracovníci PCP a psychiatrické kliniky 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy svými přednáškami po Čechách indukovali a nepřímo tak způsobili skokové zlepšení formální úrovně ústních sdělení prakticky na všech setkáních v Čechách, na Moravě a na Slovensku. PCP stálo u zrodu nejen psychoedukace, ale též inovativního preventivního programu na snížení prevalence relapsů schizofrenního onemocnění ITAREPS, který z nepochopitelných důvodů naráží na nezáměr pojišťoven a rezortu, ačkoliv by prokazatelně přinesl do systému významné úspory. Vkrádá se podezření, že úspory zde nejsou žádoucí, což je patrně celospolečenský problém.

Nepůjdu v tomto výčtu dál, mohlo by to zavánět nemístným uspokojením, které věru nechovám. Chci však být v hodnocení svých spolupracovníků spravedlivý. Víím, že to nikdy není úplně možné, ale lze se tomu přiblížit. Abych se vyhnul bezděčnému opomenutí některých, rozhodl jsem se jmenovat v tomto proslovu pouze ty, kteří už v ústavu nepracují nebo kteří už nežijí, a vyhnout se výčtu zásluh těch, kteří jsou u nás stále v plné práci a o jejichž výsledcích se můžeme denně přesvědčovat. Nebudu zde tedy jmenovat pana primáře, ani vedoucí a pracovníky laboratoří, hospodářské správy či informačního střediska. Každý, kdo by nebyl zmíněn, mohl by se cítit nespravedlivě upozaděn či přehlédnut, a to by nebylo v tuto chvíli na místě.

Přesto mi dovoluňte výjimku, která, jak doufám, se setká s pochopením a širším konsenzem. Na základě konzultací s mnohými kolegy jsem se rozhodl při dnešní příležitosti vyzdvihnout a veřejně ocenit ty spolupracovníky, kteří buď Psychiatrickému centru Praha zasvětili většinu svého života a obětovali své úsilí a mnohdy i osobní prospěch, volný čas a někdy i rodinné štěstí či vlastní zdraví tomu, aby zajistili chod a dobré jméno ústavu, nebo kteří v klíčové pozici přispěli svým nadprůměrným nasazením k současné vědecké prosperitě. Jde tedy o ocenění vzácná, udělená pouze nemnohým, zato však doufám spravedlivě, je-li to vůbec možné. Pamětní medaile nese text ocenění, jaké se uděluje těm nejlepším, jak je zvykem například na amerických univerzitách. Tuto medaili doplňuje

vysvětlující diplom a není možné získat ji jinak než při této nebo podobné příležitosti. Na rozdíl od jiných rituálů tohoto typu nejde v tomto případě ze strany vedení Centra ani o politickou vypočítavost ani o naplnění pravidla pěti stupňů rozvoje českého výzkumu (1 – počáteční nadšení, 2 – realizační vystřízlivění, 3 – hledání viníků, 4 – potrestání nevinných a 5 – vyznamenání nezúčastněných). Ocenění nebudeme tedy, a za to se jim předem omlouváme, udílet ani ministrům, spřáteleným politikům, ředitelům, rektorům a děkanům, a to ani v případě, kdy si jich velice vážíme. Nesplňují totiž základní podmínku – nebyli prakticky celý aktivní život zavřeni v bohnickém parku. Na druhou stranu ale nebudeme dbát ani na to, v jaké roli se dotyčný do historie Centra nesmazatelně zapsal. Může to být špičkový vědecký pracovník, který ústavu přináší věhlas a peníze, ale může to být třeba i řidič, který by – obrazně řečeno – položil za doručení zásilky třeba i vlastní život. Role, ve kterých svá dramata hrajeme, tedy není rozhodující. Básník by řekl, že rozhodující je srdce...

A ještě jednu věc bych rád zmínil a poprosil vás o pochopení: ani při takto definovaném meritu se nelze vyhnout tomu, že řetězec těch, kteří se od oceněných v podstatě neliší a ocenění by si též zasloužili, je delší, a může se stát, že bude někdo, před kterým se řada třeba nespravedlivě zastaví. Je-li kdo takový, a já myslím, že je, pak jsem bez obav: neboť naši dnešní ocenění jsou všichni bez výjimky právě ti, kteří by to těm druhým vždy upřímně přáli a ani by je nenapadlo namýšlet v té souvislosti sebe. Prosím vás tedy, pochopte to i vy takto a vězte, že neostrosti hranic nám budou situaci stěžovat vždycky...

Při příležitosti 50. výročí založení ústavu byli za mimořádný nebo dlouhodobý přínos rozvoji Výzkumného ústavu psychiatrického / Psychiatrického centra Praha oceněni: Jaroslava Borovičková, Stanislava Duchanová, prof. MUDr. Jiří Horáček, Ph.D., Karel Mádr, Ing. Michal Prokeš, PhDr. Alena Palčová, RNDr. Daniela Řípková, CSc., MUDr. Dagmar Seifertová, CSc. a Helena Vrubelová.